

अद्वैतवेदान्त
शास्त्री : चतुर्थ-सत्रार्द्धः

DSCC – 8

पातञ्जलयोगदर्शनम्, व्यासभाष्यसहितम् (प्रथमः पादः)

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	योगलक्षणम्, वृत्तीनां स्वरूपम्, अभ्यासः।	1	16-20
2	वैराग्यस्वरूपम्, सम्प्रज्ञातसमाधिः, असम्प्रज्ञातसमाधिः तस्य उपायाश्च।	1	16-20
3	ईश्वरनिरूपणम्, प्रणवोपासनम्, चित्तविक्षेपाः, मैत्र्यादिचित्तप्रसादनस्य उपायाः।	1	16-20
4	प्राणायामादयः चित्तस्थितिपदहेतवः, सवितर्का निर्वितर्का च समापत्तिः, अध्यात्मप्रसादः, ऋतम्भरा प्रज्ञा, समाधिप्रज्ञाजन्यः संस्कारः।	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

1. योगदर्शन, हिन्दी-व्याख्यासहित, गीताप्रेस, गोरखपुर।
2. पातञ्जलयोगदर्शनम्, व्यासभाष्य-संवलितम् तच्च योगसिद्धि-हिन्दीव्याख्योपेतम्, डॉ. सुरेशचन्द्र श्रीवास्तवः, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
3. पातञ्जलयोगदर्शनम्, व्यासभाष्यानुवादेन सह 'प्रभा' हिन्दीव्याख्योपेतम्, परमहंस स्वामी अनन्त भारती (व्याख्याकारः), चौखम्बा ओरियन्टलिया, दिल्ली।

सहायकः सन्दर्भग्रन्थः

1. पातञ्जल-योगदर्शन, हिन्दी टीका सहित, स्वामी विष्णुतीर्थ जी महाराज, श्री साधन ग्रन्थमाला प्रकाशन समिति, नारायण कुटी, सन्न्यास आश्रम, देवास (म. प्र.)
2. पातञ्जल योगदर्शन, व्यासभाष्य, उसका हिन्दी अनुवाद तथा सुविशद व्याख्या, श्रीमत स्वामी हरिहरानन्द आरण्य।

अद्वैतवेदान्तविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. आर. प्रतिभा

दिनांकः २-1-25

3. पातञ्जल-योगदर्शन (हिन्दी), (व्यासभाष्य सहित की सटिप्पण हिन्दी व्याख्या), डॉ. रमाशङ्कर त्रिपाठी, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी।
4. The Yoga of Patanjali, M. R. Yardi, Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona.
5. Yoga and Patanjali (A Brief Survey), Swami Harshananda, Ramakrishna Math.

अद्वैतवेदान्तविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. आर. प्रतिभा

दिनांकः २ - १ - २०२५

अद्वैतवेदान्त
शास्त्री : चतुर्थ-सत्रार्द्धः

DSCC - 9

तैत्तिरीयोपनिषत्शाङ्करभाष्यसहिता (ब्रह्मानन्दवल्ल्याः
द्वितीयानुवाकात्आरभ्यभृगुवल्ल्याः समाप्तिपर्यन्तम्)

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	अन्नस्य महिमा, प्राणमयकोशः तथा तस्य महिमा, मनोमयकोशः तथा तस्य महिमा, विज्ञानमयकोशः तथा तस्य महिमा, आनन्दमयकोशः, सदसद्ब्रह्मदर्शिनोः भेदः, ब्रह्मप्राप्तिविषयकशङ्का।	1	16-20
2	ब्रह्मणः सुकृतता आनन्दरूपता च, ब्रह्मविदोऽभयप्राप्तिः, ब्रह्मानन्दस्य निरतिशयत्वमीमांसा, ब्रह्मात्मैक्यदृष्टिः, अनुभूतब्रह्मणः विदुषः अभयप्राप्तिः, भृगुवरुणयोः संवादः ब्रह्मोपदेशश्च, अन्नं ब्रह्मेति निश्चयोत्तरं तपोऽनुष्ठानम्।	1	16-20
3	प्राणं ब्रह्मेति निश्चयोत्तरं तपोऽनुष्ठानम्, मनो ब्रह्मेति निश्चयोत्तरं तपोऽनुष्ठानम्, विज्ञानं ब्रह्मेति निश्चयोत्तरं तपोऽनुष्ठानम्, आनन्दं ब्रह्मेति निश्चयः, भार्गवी वारुणी विद्या।	1	16-20
4	अन्नस्य अनिन्दनं व्रतम्, शरीरात्मना प्राणात्मना च अन्नब्रह्मोपासनस्य फलम्, अन्नस्य अत्यागः व्रतम्, अन्नब्रह्मोपासनस्य फलम्, अन्नसञ्चयः व्रतम्, अतिथिपूजनं प्रकारान्तरेण ब्रह्मोपासनञ्च, आदित्यपुरुषयोः स्थितस्य आत्मनः ज्ञानं फलं च, ब्रह्मवेत्ता गीयमानं साम।	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

1. तैत्तिरीयोपनिषद्, सानुवाद शाङ्करभाष्यसहित, गीताप्रेस, गोरखपुर।
2. उपनिषद्भाष्यम्, खण्डः १, सं. एस्. सुब्रह्मण्यशास्त्री, श्री दक्षिणामूर्ति मठ प्रकाशन, वाराणसी।
3. तैत्तिरीयोपनिषदि शीक्षावल्ली-आनन्दवल्ली-भृगुवल्ली च (श्रीशाङ्करभाष्यसंयुता), श्री

अद्वैतवेदान्तविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. आर. प्रतिभा

दिनांकः २-१-२५

प्रतिभा
हस्ताक्षरम्

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

सच्चिदानन्दसरस्वतीसंयमिभिः संशोधिता भाष्यटिप्पणेन भाष्यार्थविमर्शिनीव्याख्यया च
समलङ्कृता, अध्यात्म प्रकाश कार्यालय, कर्नाटकम्।

4. श्रीमच्छङ्कराचार्यकृतं तैत्तिरीयोपनिषद्भाष्यम्, श्रीमदानन्दगिरि-शङ्करानन्द-विद्यारण्यकृत-
टिप्पण-दीपिका-तैत्तिरीयकविद्याप्रकाशसहितम्, दिनकर विष्णु गोखले (संशोधकः परिष्कर्ता च),
चौखम्बा ओरियन्टालिया, दिल्ली।

सहायकः सन्दर्भग्रन्थः

१. Eight Upanishads, Commentary of Shankaracharya, Swami Gambhirananda
(Translator)
२. Taittiriya Upanishad, Translated and with notes based on Sankara's Com
mentary, Swami Lokeswarananda.
३. तैत्तिरीयोपनिषद्, समूल शाङ्करभाष्य एवं ज्योति हिन्दी टीका सहित, कन्हैयालाल जोशी
(व्याख्याकारः), चौखम्बा पब्लिशर्स, वाराणसी।
४. तैत्तिरीयोपनिषद्, सरल हिन्दी व्याख्या, स्वामी प्रखर प्रज्ञानन्द सरस्वती, चौखम्बा संस्कृत संस्थान,
वाराणसी।

अद्वैतवेदान्तविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. आर. प्रतिभा

दिनांकः २-१-२०२५

प्रतिभा
हस्ताक्षरम्

अद्वैतवेदान्त
शास्त्री : तृतीय-सत्रार्द्धः

DSCC - 10
केनोपनिषत्शाङ्कर (पद) भाष्योपेता

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	उपोद्धातः, ब्रह्मज्ञाने अधिकारी, समुच्चयवादस्य निराकरणम्, शिष्यस्य प्रश्नः, आत्मनः श्रोत्रादिनियोक्तत्वम्, आत्मनः उपदेशमात्रगम्यत्वम्	1	16-20
2	ब्रह्मणः उपास्यरूपं न पारमार्थिकम्, ब्रह्मणो ज्ञानाविषयत्वम्, ब्रह्मज्ञानस्य उपायः, प्रतिबोधस्य फलम्	1	16-20
3	देवादीनां मिथ्याभिमानः, अग्न्यादीनां गर्वभङ्गः, उमायाः उपदेशः	1	16-20
4	सोपाधिकब्रह्मोपदेशः, तद्वनोपासनम्, ज्ञानसाधनानि, ब्रह्मविद्याफलम्	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

1. केनोपनिषद्-सानुवादशाङ्करभाष्यसहित, गीताप्रेस, गोरखपुरा
2. उपनिषद्भाष्यम्, खण्डः-१, एस्. सुब्रह्मण्यशास्त्री, दक्षिणामूर्तिमठप्रकाशनम्, वाराणसी
आधारग्रन्थः- वेदान्तसारः (सम्पूर्णः)
3. केनोपनिषत्, स्वामी आत्मानन्दः (व्याख्याकारः), रामकृष्ण मठ, नागपुरम्
4. श्रीशाङ्कराचार्यविरचितं केनोपनिषद्भाष्यद्वयम्, श्रीदक्षिणामूर्ति मठ, वाराणसी,

सहायकः सन्दर्भग्रन्थः

1. केनोपनिषत्, शाङ्करभाष्य भावार्थदीपिका हिन्दी अनुवाद सहित, पं. श्रीजगन्नाथशास्त्री तैलङ्गः,
भारतीय विद्या प्रकाशना

अद्वैतवेदान्तविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. आर. प्रतिभा

दिनांकः २ - १ - २०२५

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

2. केनोपनिषत्, मन्त्र, पदच्छेद, अन्वय, शब्द, शब्दार्थ, भावार्थ, व्याख्या और अंग्रेजी अनुवाद सहित, यमुनाप्रसाद त्रिपाठी, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी।
3. ईशकेनोपनिषदौ, कुलपति-श्रीविद्यानिवासमिश्रप्ररोचनया समलङ्कृते, डॉ. विजयनारायणमिश्रः (सम्पादकः), सम्पूर्णानन्द-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, वाराणसी।
4. Kenopanishad, Self: Different from known and Beyond Unknown, Swami Chinmayananda, Central Chinmaya Mission Trust.
5. Kena Upanishad, Translated and With notes based on Sankara's commentary, Swami lokeswarananda, Ramakrishna Mission, Golpark, Kolkata.

अद्वैतवेदान्तविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. आर. प्रतिभा

दिनांकः 2 - 1 - 25

प्रतिभा
हस्ताक्षरम्